

BESLUT

2020-06-05 Dnr: 19/02317

SAKEN

Opinion live, SVT1, 2019-04-06, inslag med debatt om könsbekräftande vård; fråga om mediets genomslagskraft

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

INSLAGET

I inslaget diskuterades könsbekräftande vård av bland annat en reporter, en överläkare, en föreläsare och en person som genomgått könsbekräftande behandling. I påannonseringen till inslaget sa programledaren följande.

Skarp kritik efter veckans *Uppdrag granskning* om hur vården hanterar unga flickor som vill ändra sitt biologiska kön.

En bit in i inslaget sa föreläsaren att hon inte delade den bild som somliga föräldrar till barn med könsdysfori målade upp av att vårdprocessen gick för snabbt. Föreläsaren sa även att hon tyckte att det var viktigt att vården bekräftade unga personer som sökt sig till den. Lite senare sades bland annat följande.

(Reporter) – Du, [överläkare], sa ju bland annat till oss i [en intervju] att du tycker att då, tonårsflickor som ska gå igenom det här ska operera bort sina äggstockar. [---]
(Överläkare) – Men, nu har jag aldrig sagt att tonårsflickor ska operera bort äggstockarna, [---] vad jag sa i den frågan, det var att när man ger testosteron så finns det en möjlig ökad risk för äggstockscancer och då bör en flicka som byter kön, tar testosteron, så småningom ta bort sina äggstockar.

Lite senare sa föreläsaren följande.

Vi måste börja se människan på ett annorlunda sätt kring identitet och könsidentitet. Att du kan vara en riktig flicka med snopp och du kan vara en riktig pojke med snippa och du kan också vara flytande där emellan. Och där behöver transvården, övrig vård, komma in, den behöver bli bättre.

Avslutningsvis sa personen som genomgått könsbekräftande vård bland annat att det var viktigt att komma ihåg att det var få som ångrade sina könsbekräftande behandlingar.

ANMÄLAN

Anmälaren anför att det var kränkande av den medverkande reportern från Sveriges Television AB (SVT) att referera till personer med könsdysfori och som opererar bort äggstockarna som flickor. Detta var att medvetet sprida uttalanden som är nedsättande för denna grupp, vilket stred mot diskrimineringslagen och tryckfrihetsförordningen samt utgjorde hets mot folkgrupp.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (16 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen tillämpas bland annat när det gäller program eller inslag som kan uppfattas som diskriminerande. Det innebär enligt granskningsnämndens praxis att programföretaget inte får sända program eller inslag som är uppenbart kränkande mot människor med visst kön, viss hudfärg, etnicitet, religion eller sexuell läggning eller mot människor med olika former av funktionsnedsättningar eller sjukdomar.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden har förståelse för att det kunde upplevas som stötande att personer som själva tillskrivit sig ett annat pronomen kallades för flickor i inslaget. Mot bakgrund av att den medverkande föreläsaren nyanserade bilden av personer som genomgår könsbekräftande behandling, samt då den könsbekräftande vården i allmänhet problematiserades och diskuterades i programmet, anser nämnden att inslaget inte strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

Nämnden tillämpar bestämmelserna i radio- och tv-lagen och i programföretagets sändningstillstånd. Det ingår inte i nämndens uppgifter att pröva frågor om exempelvis diskriminering eller hets mot folkgrupp. Denna del av anmälarens kritik lämnas därför utan åtgärd.

Vad anmälaren i övrigt anför medför inte att inslaget strider mot de bestämmelser som gäller för sändningen.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens vice ordförande Malin Bonthron efter föredragning av Elin Ackerberg.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

Elin Ackerberg

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.